

УДК 616-091(092)(477)

<https://doi.org/10.26641/2307-0404.2021.3.242346>

Д.Д. Зербіно¹,
Ю.Б. Чайковський²,
В.І. Черній³,
Т.В. Святенко⁴,
Л.І. Волос¹,
І.В. Свистунов⁵,
Т.Є. Михайличенко⁶

**ПРОФЕСОР В.Г. ШЛОПОВ –
 ВИДАТНИЙ ПРЕДСТАВНИК
 ВІТЧИЗНЯНОЇ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ
 (до 80-річчя від дня народження)**

*Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького¹
 вул. Пекарська, 69, Львів, 79010, Україна*

*Національний медичний університет імені О.О. Богомольця²
 бул. Т. Шевченка, 13, Київ, 01601, Україна*

*Державна наукова установа «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини»
 Державного управління справами³
 вул. Верхня 5, Київ, 01014, Україна*

*Дніпровський державний медичний університет⁴
 вул. В. Вернадського, 9, Дніпро, 49044, Україна*

*Національний медичний університет охорони здоров'я України ім. П.Л. Шупика⁵
 вул. Дорогожицька, 9, Київ, 04112, Україна*

*Донецький національний медичний університет⁶
 вул. Привокзальна, 27, Лиман, Донецька обл., 84404, Україна
 e-mail: svistunov.iv@gmail.com*

29 березня 2020 року минуло 80 років від дня народження Заслуженого діяча науки і техніки України, професора кафедри патологічної анатомії Донецького національного медичного університету Валерія Геннадійовича Шлопова – видатного українського вченого, талановитого педагога та організатора науки, одного з кращих представників української медичної інтелігенції. Є люди, яких уважають зразком і гордістю колективу, університету, країни, і скільки б часу не минуло, а пам'ять про них житиме в серцях людей, як і пам'ять про Валерія Геннадійовича Шлопова.

Народився Валерій Геннадійович 29 березня 1940 року в м. Маріуполі Донецької області в сім'ї лікарів та вчителів. У 1964 році після закінчення Донецького державного медичного інституту імені М. Горького був рекомендований Вченою радою інституту на наукову роботу.

З 1964 року почав працювати молодшим науковим співробітником Центральної науково-дослідної лабораторії Донецького державного

медичного інституту імені М. Горького, а з 1965 року – за сумісництвом на кафедрі патологічної анатомії, спочатку асистентом, потім – старшим науковим співробітником.

Усе більше заглиблюючись у практичні питання патоморфології, зокрема онкоморфології, В.Г. Шлопов не був байдужим до наукового пошуку. Бажання поділитися незвичайними власними спостереженнями й отримати їх

підтвердження започаткували листування та консультації з американським патологом, професором Артуром Пурді Стаутом (Arthur Purdy Stout) з Інституту Збройних сил США – провідним фахівцем у світі з питань патоморфології пухлин м'яких тканин.

Здатність до глибокого наукового осмислення й винятковий творчий підхід до всього, що може здатися звичайним, спонукають Валерія Геннадійовича до написання й подальшого захисту в 1969 році кандидатської дисертації «Морфологія зрілих сполучнотканинних пухлин м'яких тканин» під керівництвом відомого на теренах СРСР вченого-патологоанатома, професора Катерини Олександрівни Дікштейн. У 1985 р. він захищає докторську дисертацію «Системна стереометрична модель морфогенезу сполучнотканинних новоутворень» і вже в 1986 році йому присвоюють вчене звання «професор».

Упродовж п'ятдесяти років (1964-2014 рр.) Валерій Геннадійович Шлопов був керівником відділу патоморфології Центральної науково-дослідної лабораторії Донецького національного медичного університету.

Як завідувач відділу, він стає ініціатором упровадження сучасних електронно-мікроскопічних, морфологічних, поляризаційно-оптичних та морфометричних методів з використанням комп'ютерних технологій і з тих пір пов'язує своє життя з вихованням нових поколінь майбутніх патологів і наукових співробітників.

Основними науковими напрямками діяльності професора В.Г. Шлопова були морфологія нейроцистозних хвороб, зокрема пріонних енцефалопатій, конформаційна патологія головного мозку, лікувальний патоморфоз злоякісних новоутворень, фундаментальне дослідження застосування високочастотного електрохірургічного зварювання тканин, поляризаційна мікроскопія в біології та медицині, патоморфологія псоріатичної хвороби, інфекційна патологія, у тому числі – патоморфогенетичні закономірності перебігу грипу А/Н1N1/California /04/0, морфофункціональна оцінка внутрішніх органів постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС.

Валерій Геннадійович добре відомий за кордоном численними публікаціями та виступами на міжнародних конгресах і симпозиумах, а також завдяки багаторічній міжнародній співпраці з

ученими – патологами Білорусі, Болгарії, Греції, Ізраїлю, Кіпру, Росії, США і Франції.

Результати наукового доробку професора В.Г. Шлопова представлені в понад 300 наукових працях, з яких 25 монографій. Провідне місце серед них посідає підручник «Патологічна анатомія», який уперше був виданий державною мовою в незалежній Україні у 2004 році та допущений Міністерством охорони здоров'я України як підручник для студентів вищих навчальних медичних закладів III-IV рівнів акредитації – лист № 23-01-25/315 від 14.11.2003 р. За цим підручником уже багато років і по теперішній час навчаються студенти, інтерни та молоді лікарі, що говорить про велику значущість, фахову майстерність і реноме автора.

За 50 років роботи на теренах патологічної анатомії професор В.Г. Шлопов створив фундаментальну наукову школу. Під його керівництвом та науково-консультативною допомогою захищені й затверджені ВАК СРСР та України 11 докторських і 25 кандидатських дисертацій. Сьогодні його учні – це провідні фахівці й професори не тільки в Україні, але й у США, Ізраїлі, Греції, Сирії, Йорданії, Німеччині та інших країнах світу.

За особливі досягнення у вітчизняній науці у 2008 році професору В.Г. Шлопову було присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України». Рішенням IX Конгресу патологів України в 2013 році він нагороджений медаллю імені Г.М. Мінха за особливий внесок у розвиток патологічної анатомії. До його думок з цікавістю прислухалися і з ними рахувалися найтитулованіші вчені країни. Його ім'я добре знають і поважають сучасні патоморфологи.

Валерія Геннадійовича Шлопова не стало 16 лютого 2015 року після тривалої хвороби. Масштаб його особистості, без перебільшення, настільки об'ємний, що, ми впевнені, ні безжальний час, ні несприятливі обставини не зможуть його применшити і, тим більше, стерти. Життя, наукова й педагогічна діяльність професора Валерія Геннадійовича Шлопова слугує яскравим прикладом працьовитості, відповідальності, обов'язку, самовіддачі, і ми схилиємо голову перед пам'яттю Великого Вченого і Вчителя, та пишаємося тим, що нам пощастило бути його сучасниками.

